

Uchwała nr XV/94/2022
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 28 listopada 2022 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Stoszowice pożyczki długoterminowej w wysokości 2.950.000 zł wnioskowanej na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, w tym na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych z budżetu Unii Europejskiej, oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów

Na podstawie art. 13 pkt 1 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w osobach:

- Ewa Zarzecka — przewodnicząca,
- Joanna Radziejka — członek,
- Ewa Pudło — członek,

wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami

o możliwości spłaty przez Gminę Stoszowice pożyczki długoterminowej w wysokości 2.950.000 zł wnioskowanej na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, w tym na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych z budżetu Unii Europejskiej, oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Stoszowice pismem znak PF.3251.6.2022 z dnia 31 października 2022 r. wystąpił do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z wnioskiem o wydanie opinii o możliwości spłaty pożyczki długoterminowej w wysokości 2.950.000 zł.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w celu wydania opinii dokonał analizy następujących dokumentów:

- uchwały Rady Gminy Stoszowice nr XXXI/199/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Stoszowice na rok 2022, ze zmianami,
- uchwały Rady Gminy Stoszowice nr XXXI/198/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Stoszowice, ze zmianami,
- sprawozdań z realizacji budżetu Gminy za lata 2020 i 2021 oraz III kw. 2022 r.,
- projektu uchwały budżetowej na rok 2023 oraz projektu wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023–2038.

Analiza powyższych dokumentów pozwoliła ustalić, co następuje:

W roku 2021 Gmina Stoszowice zrealizowała dochody w wysokości 32.139.456 zł, w tym majątkowe 5.840.033 zł (odpowiednio 97,8% i 78,1% planowanych), i wykonała wydatki w wysokości 31.094.553 zł, w tym majątkowe 7.795.987 zł (odpowiednio 75,9% i 48,9% planowanych); w realizacji budżetu uzyskano dodatni wynik operacyjny w wysokości 3.000.858 zł (przy planowanym 350.865 zł), a rok budżetowy zamknięto nadwyżką w wysokości 1.044.903 zł (przy planowanym deficycie w wysokości 8.119.180 zł). Zadłużenie Gminy w roku budżetowym zwiększyło się o 2.434.776 zł do kwoty 16.553.980 zł na koniec roku, co stanowiło 51,5% wykonanych dochodów. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost dochodów i wydatków ogółem (odpowiednio o 29,5% i 32,8%), przy jednoczesnym ponad dwukrotnym wzroście dochodów majątkowych oraz czterokrotnym wzroście wydatków majątkowych.

W uchwale budżetowej Gminy na rok 2022 (stan na dzień 31 października 2022 r.) określono dochody w wysokości 45.779.573 zł, w tym majątkowe 13.935.296 zł, i wydatki w wysokości 50.330.196 zł, w tym majątkowe 19.835.158 zł; deficyt budżetu w wysokości 4.550.623 zł i przypadające do spłaty raty kredytów w wysokości 3.874.000 zł określono sfinansować przychodami pochodzącymi z zaciągnięcia wnioskowanej pożyczki oraz środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 i 8 ustawy o finansach publicznych, w łącznej wysokości 5.474.623 zł. Uchwała budżetowa zawiera upoważnienie dla Wójta Gminy do zaciągania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w ramach limitów zaciągania zobowiązań długoterminowych.

Realizacja budżetu za III kw. 2022 r. informuje o wykonaniu dochodów w wysokości 24.833.055 zł, w tym majątkowych 2.860.170 zł (odpowiednio 51,3% i 15,5% wielkości planowanych), i wydatków w wysokości 25.553.241 zł, w tym majątkowych 5.537.497 zł (odpowiednio 43,1% i 18,4% wielkości planowanych). Realizacja budżetu za III kw. 2022 r. zarówno po stronie dochodów (51,3%), jak i wydatków (43,1%) przebiegała poniżej wskaźnika upływu czasu (75%). Gmina dokonała spłat zobowiązań z tytułów dłużnych w wysokości 2.744.657 zł (70,8% wielkości planowanych).

W przedłożonym projekcie uchwały budżetowej Gminy na rok 2023 zaplanowano realizację budżetu z deficytem w wysokości 17.452.020 zł oraz spłatę zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 1.546.980 zł, których finansowanie zapewni zaciągnięcie kredytu w wysokości 17.980.000 zł oraz środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 i 8 ustawy o finansach publicznych, w łącznej wysokości 1.019.000 zł. Z projektu uchwały budżetowej i projektu wieloletniej prognozy finansowej na lata 2023–2038 wynika wzrost zadłużenia o 16.433.020 zł do kwoty 32.063.000 zł na koniec 2023 roku.

W wieloletniej prognozie finansowej Gminy, zawierającej prognozę kwoty długu na lata 2022-2037 (stan na dzień 27 października 2022 r.), zadłużenie Gminy na koniec 2022 r. określono w wysokości 15.629.980 zł, na koniec 2024 r. w wysokości 28.240.980 zł (w związku z planowanym zaciągnięciem przychodów zwrotnych w latach 2023 i 2024 w łącznej wysokości 29.157.980 zł). Jak wynika z objaśnień do wieloletniej prognozy finansowej, prognozowane wartości będą zrealizowane, jeżeli Gmina otrzyma dofinansowanie na realizację planowanych zadań inwestycyjnych finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz refundację poniesionych wydatków w kolejnych latach. Począwszy od 2025 r. zaplanowano spłatę już zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań bez udziału przychodów zwiększających kwotę długu. Skład Orzekający Izby wydał opinie pozytywne z zastrzeżeniami o prawidłowości planowanej kwoty długu w wysokości 22.029.980 zł i o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej na rok 2022 w wysokości 9.501.000 zł (uchwały SO nr XV/22/2022 i nr XV/21/2022 z dnia 4 lutego 2022 r.).

Planowane w 2022 r. spłaty kredytów (3.874.000 zł) wraz z wydatkami na obsługę długu (990.000 zł) i potencjalnymi spłatami z tytułu udzielonych poręczeń (219.110 zł), przy uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, stanowią 10,0% planowanych dochodów bieżących budżetu, pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące, przy dopuszczalnym wskaźniku obciążenia budżetu spłatą zadłużenia, ustalonym zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, wynoszącym 13,64% (z uwzględnieniem zmian wynikających z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych; Dz.U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.). W kolejnych latach objętych prognozą, w tym w latach spłaty wnioskowanej pożyczki (2023–2032), wskaźnik planowanych spłat obliczony na podstawie prognozowanych wielkości informuje, że w żadnym z lat nie zostanie przekroczona relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Jednocześnie Skład Orzekający zauważa, że na spełnienie ustawowych relacji, istotny wpływ będzie miała realizacja nadwyżek operacyjnych oraz dochodów ze sprzedaży majątku na poziomie prognozowanym w wieloletniej prognozie finansowej.

W 2022 r. zaplanowano dochody z tytułu sprzedaży majątku w wysokości 4,4 mln zł, przy wykonanych w latach 2019–2021 odpowiednio 60 tys. zł, 101 tys. zł, 243 tys. zł oraz zrealizowanych za III kw. 2022 r. w wysokości 501 tys. zł (14,7% wielkości planowanej). W latach 2023–2037 założono uzyskiwanie nadwyżek operacyjnych w wysokości od 230 tys. zł do 4,3 mln zł, przy planowanej w 2022 r. w wysokości 1,3 mln zł i wykonanych w latach 2019–2021 nadwyżkach na poziomie odpowiednio 972 tys. zł, 1,2 mln zł i 3 mln zł.

Należy zauważyć, że wykonanie dochodów ze sprzedaży majątku i nadwyżek operacyjnych poniżej planowanych wielkości niekorzystnie wpłynie na poziom dopuszczalnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostki. Skład Orzekający podkreśla, że nawet niewielkie zmiany w realizacji budżetu w poszczególnych latach mogą spowodować niezachowanie przez Gminę relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Wskazuje się zatem na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Gminy, a w szczególności wielkości kształtujących poziom ww. relacji. Gmina powinna podejmować działania mające na celu maksymalizację nadwyżki operacyjnej w latach objętych wieloletnią prognozą finansową. W 2022 r. należy w szczególności monitorować poziom wykonania planowanych dochodów ze sprzedaży majątku. W przypadku braku ich realizacji nadwyżka operacyjna powinna być zrealizowana na poziomie umożliwiającym pokrycie ewentualnego ubytku w dochodach budżetu z tego tytułu. Ponadto spełnienie przez Gminę ustawowych relacji w latach 2022–2026 oraz 2029 i 2030 uwarunkowane jest możliwością zastosowania wyłączeń ustawowych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu wyraża pogląd, że spłata zobowiązania będącego przedmiotem opinii, nie spowoduje przekroczenia przez Gminę Stoszowice ustawowo określonych granic zaciągania i spłaty zobowiązań, o ile zrealizowane wielkości budżetowe zapewnią utrzymanie zdolności spłaty na poziomie nie niższym niż relacja łącznej kwoty spłat, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, oraz nie wygasną przesłanki zastosowania wyłączeń ustawowych.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Ewa Zarzecka